

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 22P/16/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712213641
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., PhD. Mária Jamrišková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2012:5712213641.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin samosudkyňou JUDr. Máriou Jamriškovou, PhD. vo veci starostlivosti o maloleté deti

W. K., nar. XX.XX.XXXX

N. K., nar. XX.XX.XXXX

zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Martine, deti rodičov matky Q. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., L.. Z..A.. R. XXX/X a otca F. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., L.. K. XX, C..Č.. Ú. N. M. C. Y. B. A. A. - K.Á., maloleté deti bytom ako matka, v konaní o návrhu otca o zníženie výživného, takto

rozhodol:

Návrh otca na zníženie jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému W. K., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 80,- eur mesačne a voči maloletej N. K., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 60,- eur mesačne sa z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 17.09.2012 sa otec domáhal, aby súd rozhodol o znížení vyživovacej povinnosti voči mal. W. K., nar. XX.XX.XXXX a mal. N. K., nar. XX.XX.XXXX. Otec svoj návrh odôvodnil tým, že sa v súčasnosti nachádza v ÚVTOS a preto nie je možné, aby si plnil určenú sumu, ktorú mu vymeral Okresný súd Martin. Taktiež uviedol, že aj odpykaní trestu nebude schopný plniť si vyživovaciu povinnosť v plnej výške, nakoľko v súčasnej dobe nie je možné sa trvalo zamestnať a žiadal aby súd k tomu prihliadol.

Matka sa k návrhu vyjadrila písomným podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 08.10.2012. Uviedla, že so žiadosťou otca o zníženie výživného nesúhlasí a trvá na tom, aby otec prispieval na výživu maloletých detí tak, ako mu bolo uložené. Ďalej uviedla, že otec detí bol zamestnaný, ale vlastnou vinou prestal pracovať kvôli alkoholu. Bol evidovaný aj na úrade práce, kde ho tiež vyradili z evidencie, lebo nespolupracoval. Po prepustení z výkonu trestu z F. N. M. v roku 2010 posielal výživné v rôznych sumách, ktorých šeky matka priložila. Naposledy poslal výživné v júli 2011 v sume 3,- eurá. Matka požiadala, aby návrh otca bol zamietnutý v plnom rozsahu.

Súd vo veci vykonal pojednávanie dňa 12.11.2012. Otec sa z objektívnych dôvodov nezúčastnil, keďže práve vykonáva trest odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody A. A. - K. pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa §207 ods.1, ods.3 písm. c/ Tr. zák. Pojednávanie tak bolo vykonané v neprítomnosti otca, v zmysle §101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Matka na pojednávaní zotrvala na svojom písomnom vyjadrení. Uviedla, že výživné je aj tak určené v takej výške, že už nie je z čoho znižovať vzhľadom na náklady na deti. Upozornila tiež, že oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu Okresného súdu sa zvýšili náklady na deti v súvislosti s návštevou školy, kde príspevok do ZRPŠ je v súčasnosti 22,- eur na obidve deti, platba za Centrum voľného času, kde deti chodia po vyučovaní namiesto školského klubu je 30,- eur mesačne na obe deti. Matka platí nájomné za byt 151,- eur, v byte býva 5 osôb a keďže matka nemá dostatok finančných prostriedkov na zabezpečenie všetkých potrieb detí, bola nútená vziať pôžičku, ktorú v súčasnosti spláca vo výške 35,- eur mesačne. Z tejto pôžičky zakupovala deťom oblečenie, školské potreby, spotrebné predmety a podobne. Matka v súčasnosti poberá rodičovský príspevok vo výške 194,70,- eur, prídavky na 3 maloleté deti vo výške 67,62,- eur a náhradné výživné vo výške 60,- eur mesačne a 80,- eur mesačne.

Zástupkyňa kolízneho opatrovníka sa k návrhu otca vyjadrila na pojednávaní konanom dňa 12.11.2012. Jednoznačne vyjadrila nesúhlas s návrhom otca, upozornila, že pomery sa zmenili na strane mal. detí tým spôsobom, že mal. N. je už žiačkou 2. stupňa základnej školy, s čím sú spojené zvýšené náklady, mal. W. je žiakom 8. triedy základnej školy. Zároveň zástupkyňa kolízneho opatrovníka poukázala aj na znenie návrhu otca, kde otec už teraz predpokladá, že ani po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa nebude môcť zamestnať, pričom nie sú známe žiadne objektívne dôvody, ktoré by mu bránili zamestnať sa a získať príjem, ani zdravotné ani iné. Kolízny opatrovník navrhol, aby súd návrhu otca nevyhovel.

Súd vo veci vykonal dokazovanie návrhom otca, písomným vyjadrením matky, výsluchom matky, stanoviskom kolízneho opatrovníka, potvrdeniami o výške príjmov matky, potvrdeniami o nákladoch na zabezpečenie starostlivosti o deti, obsahom súdnych spisov Okresného súdu Martin č.k. 20P/223/2010, č.k. 16P/13/2007 ako aj obsahom celého súdneho spisu a zistil nasledujúci skutkový stav:

Rodičia maloletých detí nie sú manželia, nežijú spolu. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 16P/13/2007 zo dňa 20.09.2007 súd schválil rodičovskú dohodu o zverení mal. W. a mal. N. do osobnej starostlivosti matke, pričom otec sa zaviazal platiť výživné po 1.000,- Sk mesačne počnúc dňom 01.02.2007 na každé dieťa. Naposledy bola vyživovacia povinnosť otca určovaná rozsudkom Okresného súdu v Martine č.k. 20P/223/2010 zo dňa 07.12.2010, kedy bolo otcovi určené výživné na mal. W. vo výške 80,- eur mesačne a na mal. N. vo výške 60,- eur mesačne. Nedoplatok na výživnom v celkovej výške 234,05,- eur u mal. W. a 134,05,- eur u mal. N. súd otcovi povolil splácať v splátkach po 10,- eur mesačne u W. a 5,- eur mesačne u N.. Otec proti rozhodnutiu Okresného súdu podal odvolanie a rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 6Cop/35/2011 zo dňa 27.04.2011 bol rozsudok Okresného súdu potvrdený. Určenie vyživovacej povinnosti otca tak nadobudlo právoplatnosť dňa 14.11.2011. Pri predchádzajúcom určovaní vyživovacej povinnosti otca matka bola poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 164,22,- eur mesačne a prídavkov na deti vo výške 56,97,- eur mesačne. Otec mal vtedy určenú vyživovaciu povinnosť voči maloletým vo výške 66,40,- eur mesačne. Na strane mal. detí prišlo od posledného rozhodnutia o výške výživného v tom, že mal. N., ktorá bola predtým žiačkou 1. stupňa základnej školy, postúpila na 2. stupeň základnej školy. Otec bol v čase posledného rozhodovania nezamestnaný, poberal dávku a príspevky v hmotnej núdzi 62,50,- eur. Býval v spoločnej domácnosti so svojou matkou.

Maloleté deti žijú v spoločnej domácnosti s matkou, matkiným druhom a mal. R. K., nar. XX.XX.XXXX, ku ktorému má matka tiež vyživovaciu povinnosť. Matke vznikajú náklady na zabezpečenie potrieb detí nájomné 151,- eur mesačne na 5 osôb, teda 30,2,- eura mesačne na jednu osobu, platba ZRPŠ 22,- eur na obidve deti na začiatku školského roka, teda 0,92,- eur na jednu osobu na mesiac, ICM 15,- eur mesačne na každé dieťa, strava detí vzhľadom na vek detí a ceny potravín 150,- eur mesačne na každé dieťa, náklady na drogeriu, oblečenie, školské potreby, lieky, spotrebné predmety a podobne 30,- eur mesačne na každé z detí. Celkove sú tak náklady na jedno dieťa vo výške 226,12,- eur mesačne. Na tejto sume sa štát podieľa prídavkami na deti vo výške 22,54,- eur mesačne, takže matka zabezpečuje náklady na každé dieťa 203,58,- eur mesačne. V prípade mal. W. by sa otec mal na tejto sume podieľať

vo výške 80,- eur mesačne, v prípade mal. N. by sa mal podieľať vo výške 60,- eur mesačne. Ako súd zistil, otec súdom určené výživné neplatí. Z toho dôvodu bol pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 a § 207 ods. 3 písm. c/ Trestného zákona odsúdený Trestným rozkazom 2T/45/2012 vydaným Okresným súdom Martin dňa 27.3.2012 a v súčasnosti si vykonáva trest odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody A. A. - K.. V odôvodnení trestného rozkazu je uvedené, že otec si neplnil vyživovaciu povinnosť pravidelne tak, ako mu bolo súdom určené, nikde nepracuje, nemá trvalý zdroj príjmov, z evidencie uchádzačov o zamestnanie bol vyradený pre nespoluprácu. V neplnení vyživovacej povinnosti pokračoval aj napriek tomu, že bol v predchádzajúcich 24 mesiacoch za taký čin odsúdený trestným rozkazom OS Martin.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej len ZoR) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 ZoR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4, prvá veta ZoR pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

Podľa § 62 ods. 5 ZoR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 ZoR ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 ZoR právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutie o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 2 ZoR ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

Podľa § 78 ods. 3 ZoR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 146 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

Súd po vykonanom dokazovaní dospel k názoru, že návrh otca na zníženie jeho vyživovacej povinnosti nie je opodstatnený. Súd si je vedomý skutočnosti, že otec sa v súčasnosti nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a preto sú objektívne jeho možnosti získania, resp. zvýšenia príjmu obmedzené.

Avšak dôvody, ktoré viedli k takejto situácii, nemajú objektívny charakter, sú spôsobené subjektívnym konaním na strane otca. Vo výkone trestu odňatia slobody sa otec nachádza práve preto, že si neplnil súdom určenú vyživovaciu povinnosť voči maloletým. Súd má za to, že by nebolo v súlade s dobrými mravmi, pokiaľ by otcovi v návrhu na zníženie jeho vyživovacej povinnosti za týchto okolností vyhovel. Otec sa bránil výške určenia vyživovacej povinnosti legálnymi prostriedkami podaním odvolania, avšak Krajský súd rozhodnutím z 27.04.2011 rozhodnutie Okresného súdu, v ktorom bola určená vyživovacia povinnosť otca vo výške 80,- eur a 60,- eur mesačne pre mal. detí, potvrdil. Bolo povinnosťou otca takéto rozhodnutie rešpektovať a prispievať na výživu jeho detí riadne podľa právoplatného rozsudku. Otec v snahe vyhnúť sa tejto povinnosti výživné neplnil, následkom čoho bol odsúdený za prečin neplnenia vyživovacej povinnosti voči maloletým. Otec nevyužil inštitút účinnej ľútosti a pred riadnym splnením vyživovacej povinnosti voči svojim deťom dal prednosť nástupu na výkon trestu odňatia slobody. S vedomím, že vo výkone trestu bude možnosť získať príjem obmedzená. Súd má za to, že aj toto je spôsob, akým chcel otec dosiahnuť zníženie jeho vyživovacej povinnosti určenej právoplatným rozhodnutím súdu. Preto sa súd domnieva, že pokiaľ by návrhu otca vyhovel, bolo by to v rozpore nielen so záujmom mal. detí, k čomu sa súd ešte následne vyjadrí, avšak predovšetkým by to bolo nemorálne.

Súd následne prihliadol k tomu, že pri porovnaní pomeru príjmu matky a nákladov, ktoré na každé dieťa musí vynakladať, je to predovšetkým matka, ktorá uspokojuje ich potreby, zrejme za pomoci svojho druhu, resp. inej rodiny. Skutočnosť, že matka sa snaží vykryť potreby detí, je preukázaná aj tým, že bola nútená si vziať sama pôžičku, ktorú teraz musí vo výške 35,- eur mesačne splácať, pričom táto pôžička bola určená na potreby mal. detí. Výživné, ktoré matka dostáva, je náhradným výživným, ktoré platí štát za otca, ktorý svoju povinnosť neplnil. Pri preukázanej výške nákladov na deti 203,58,- eur mesačne je zrejme, sa otec podieľa v prípade mal. W. 80,- eurami na tejto sume, čo predstavuje 39,30% a v prípade mal. N. pri určení vyživovacej povinnosti 60,- eur mesačne vo výške 29,47%. Už tieto údaje samé o sebe svedčia o tom, že vyživovacia povinnosť otca by vzhľadom na záujem mal. detí mala byť určená naopak vo vyššej miere a nie v nižšej. Toto však nie je v súčasnosti možné, keďže zárobné pomery otca dlhodobo neumožňujú výraznejšie zvýšenie jeho vyživovacej povinnosti, avšak celkovo má súd za to, že je v rozpore so záujmom mal. detí, aby bola vyživovacia povinnosť otca znížená.

Ohľadom ustanovenia § 62 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého obaja rodičia prispievajú a výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, súd vyhodnocoval možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca. I keď je zrejme, že v súčasnej dobe otec nepoberá príjem, súd na základe vyššie uvedených argumentov vyhodnotil, že do tejto situácie sa dostal sám. Primárne preto, že dobrovoľne neplnil svoju vyživovaciu povinnosť. Avšak aj v prípade, kedy by sa otec nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody z dôvodu spáchania iného trestného činu, súd má za to, že pokiaľ si je vedomý svojej vyživovacej povinnosti voči mal. deťom, je povinný zabezpečiť svoje majetkové pomery tak, aby aj v čase, kedy sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, svoju povinnosť riadne plnil. Napríklad tým, že si zabezpečí dostatočnú finančnú rezervu, z ktorej by peniaze by mohli byť poukazované matke, alebo si dohodne pomoc v rámci svojej širšej rodiny a podobne. Celkovo je zodpovednosťou otca, aby sa podieľal na výžive svojich mal. detí, ktoré vzhľadom na svoj vek doposiaľ nie sú schopné živiť sa samé.

Súd zároveň prihliadol k stanovisku kolízneho opatrovníka, ktorý odporučil, aby návrh otca bol v plnom rozsahu zamietnutý.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, štvormo (§ 204 ods. 1 OSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 OSP).